

načinu je omenjeni gospodar v 4 dneh pokončal 6000 miši in si rešil veliko polja. — Ker pomoček posebnih stroškov ne prizadeva, poskusite ga!

Ali je svetovati, da se gnoj na polju raztrese in tako dalj časa pusti ležati? O tem še strokovnjaki, učeni možje, niso vsi enih misli. V najnovejšem času je dr. Schumacher napisal razpravo, da je dobro, posebno na puštem zemljišču, gnoj dalj časa raztrošen in nepodoran puščati ravno tako, kakor je na senokoših alj travnikih navadno. Kakor slavnoznani lučbar, (kemikar) Stöckhard dokazuje, se na ta način le malo dušika alj gnjlca (Stickstoff) pogubi, po izpiranju dežja in snega se pa delci gnoja lahkje raztopijo in tim gotovejše z zemljo zvežejo. Seveda se tako ležanje gnoja samo na ravni priporočati more, ker bi ga na strminah voda odnesla.
(„Zag. Gosp. list.“)

Dopisi.

Iz Ptuja, 9. julija. V številu 154. „Slov. Naroda“ nahaja se dopis iz Ptuja, v katerem se bere med drugim sledeče: „Iz tega, kako zaničljivo je prof. Žitek o liberalni slovenski stranki dne 22. junija v Celju govoril, da se sklepati. . .“

Ker jaz ni edne besedice o „liberalni“ stranki govoril nisem, se iz mojega govora tudi celó nič ne da „sklepati.“ Ali iz onega dopisa se ne da samo sklepati, ampak belodano iz njega sledi, da je dopisnikov namen bil, mene na vse strani očrniti. Ta namen se v vsej golosti kaže. Bili so namreč ob svojem času neki neresnični dopisi v „Politiki“ in „Wandererju.“ O onih dopisih pravi „Narodov“ dopisnik: „Po Žitkovem poročilu o volilnem shodu ptujskem, bi slobodno sklepal, da onih članov nikdo drugi ni pisal, kakor ta poročevalec v Celju.“ Jedro te izjave je: Čujte! čujte! vsi, katerih se tiče; mesto da bi se s šolaj pečal, dopisuje, politizira in laže Žitek po Celju, po Pragi in v Beču.

Kar se dopisov do „Politike“ in „Wandererja“ tiče, moram reči, da odkar sem v Ptui, tema časnikoma nisem ne besede pisal, ker naloga učitelja res ni politiziranje, ampak podučevanje mladeži. — Ali „Narodov“ dopisnik me utegne zavrniti: „Kaj pa si tedaj 22. junija v Celji delal, ki sicer z vsemi drugimi nejuristi o politiki ravno toliko umeš kot moj bregušnjak?“

Šel sem v Celje na poziv mnogopoštovanega prijatelja, in dasiravno me politika jako malo zanima, ne bi vendar rad ostal celó nezveden glede dejanja in nehanja strank ožje domovine svoje. Reči moram, da je bil vtisek celjskega shoda za me v vsakem oziru povoljen. Pomirljivo, možato postopanje pričujočih duhovnikov in njih navdušenost za blagor slovenskega naroda osvedočila me je, da je trjenje: „ta stan je zastavo narodnosti zapustil“, navskoz krivično!

Samo ena ne pričakovana prikazen grenila mi je popolno zadovoljstvo, in ta je: razjarjenost kmetiškega stanu proti Dr. Vošnjaku! Ali tudi ta se je vsled potolažljivih besed gg. Kosarja in Hermana nazadnje ukrotila.

Iz vzroka, seznaniti se z djanjem in nehanjem strank ožje domovine svoje, od ktere sem mnogo let oddaljen živel, bil bi tudi 25. maja rad šel v Celje. Ali oni shod smo tukaj še le 25. maja iz „Naroda“ zvedli; kajti ptujska zastopnika na ondašnjem shodu: gospoda doktorja Ploj in Gregorič, nista ne živi dušici rekla, da ideta v Celje ptujskega okraja zastopat! —

Dalje pravi „Narodov“ dopisnik: „Med 24 osebami, ki so ptujski shod 11. maja obiskale, bilo je 6 posvjetnih, drugi pa vsi duhovskega stanu.“ Če je pozabil, koliko da je bilo posvjetnih nazočih in želi znati njih imena, mu s petnajstimi lahko poslužimo; ostali pak so bili duhovniki ali kakor naš oberliberalni ptujski Mladoslavenec inče raj pravi: „črnjohi“, katerih „konjsko kopito“ resnicoljubni in nježni dopisnik „Narodov“ v daljem na tanko pregleduje in v svoji nezmotljivosti kaj ljubeznjivo in pošteno opisuje!

Ni res, kar „Nar.“ dopisnik pravi, da bi bil jaz zračunil, da ima Herman v ptujskem okraju 88% glasov za seboj. V Celji sem le to rekel, da je na ptujskem shodu 88% (ali prav za prav 87 $\frac{1}{2}$ %) za Hermana glasovalo, česar tudi „Narodov“ dopisnik in nijeden dohtar tajiti ne more.

Ni meni navada, z iluzornimi faktorji računati, širokoustno svet slepariti ali prerokovati; te in take reči prepuščam celó mirno in hladnokrvno drugim. Po volitvi bo si že vsak za se lahko preračunal, koliko % glasov da ima Herman, koliko pa njegov zopernik, dr. Ploj. — Brez zamere!
J. Žitek.

Iz Ljubljane, 6. julija. (Obč. zbor delničarjev „Nar. tiskarne.“) (Konec.) G. Vošnjak g. Kluna zavrača, da tudi predloga: v enem ali dveh mesecih sklicati izredni občni zbor, staviti ne sme, češ, da ni na dnevnem redu. Ko mu pa g. Klun dotično določbo pravil, prebere, pobija g. Klunov predlog s tem, da se bo letos vsakako sklical še eden občni zbor, kadar bodo pravila, ktere se hočejo v tem zboru prenarediti, od vlade potrjena. Takrat se bo volil nov upravni odbor in predložile in vravnale se bodo vse reči, ktere so denes zaostale.

G. Klun odgovarja, da bo do tedaj morebiti še mnogo časa preteklo in da bi ne bilo dobro, uredbo računov in bilanco še dalje odkladati. Tudi bi ne bilo prav, novim odbornikom nakladati, da rešijo štrečno, ktero je dosedanji odbor zametal. Ako si pa upravni odbor ne upa, v enem ali dveh mesecih te naloge izvršiti, bi pa zaslužil, da se mu denes očitno nezaupnica izreče. (Nemir).

Ko je g. Pajk delničarjem še priporočal, naj delajo na to, da bi naročniki naročnino redoma plačevali, oglasil se g. Zupan iz Reke,

ter podpira g. Klunov predlog, da se skliče izvanredni občni zbor „Narodne tiskarne“ meseca septembra, kar je bilo enoglasno sprejeto.

Potem so bile volitve v upravni odbor in pregledovalni odsek. Med skrutiniranjem pa se je posvetovalo o spremembi nekterih točkov pravil, ki so bile večjidel po nasvetu upravnega odbora sprejete. Le število upravnih odbornikov se je znižalo na deset, od katerih mora vsaj pet v Ljubljani stanovati, in da mora upravni odbor vsaj vsakega četrta leta eno sejo imeti. S tem je bil dnevni red končan.

G. Klavžar še predlaga, naj občni zbor sklene, da se na dnevni red prihodnjega občnega zbora postavi ustanovitev tiskovne podružnice v Gorici. Pa odvrnilo se mu je, naj to naznani upravnemu odboru, ker občni zbor nima pravice, denes o tem sklepati. G. Zupan predlaga zahvalo prejšnjemu predsedniku, dr. Razlagu; Grasselli pa g. Gutmanu, ki je bil iz upravnega odbora stopil. Zbor to obema pritrdi. Konečno spominja g. Rapoc še rajnega rodoljuba, barona A. Cojza, kateremu zbor slavo zakliče!

V upravni odbor so bili izvoljeni: Hren, Turk, dr. Mošé in Pirc; v pregledovalni odsek pa Vilhar, Valenta, Tekavčič, Tavčar in dr. Ribič s 197 do 121 glasovi. Nasprotni kandidati so dobili okoli 64 glasov. „Narod“ se s tem izidom volitve ponaša; pa delničarji naj sami sodijo, kakošnim rokam da so svoje novce izročili. Meseca septembra se bo pokazalo, kako se z „Narodno tiskarno“ gospodari. Če bo šlo tako naprej, bodo svoj dobiček lahko spravili, g. dr. Ahačič pa bo moral ostale delnice še bolj ponujati, da jih med svet spravi. Vsakdo si bo dobro premislil, preden bo svoj denar društvu izročil, ki že skoraj leta dni obstaja, svojim deležnikom pa še računa ne da. Dunajski polom, ki je toliko denarnih zavodov uničil, ki so še trdnjši stali, nego „Narodna tiskarna“, bi se utegnil tudi pri njej ponoviti, ako se o pravem času slabemu gospodarstvu v okoli ne pride! Delničarji pozor!!

Iz Haloz, 8. julija. Audiatur et altera pars, alj po slovenskem: obedve stranki morate biti slišane. Tega načela se držec, berem jaz „Slovenski Gospodar“ in „Slovenski Narod“, in vselej me globoko v srce zaboli, kadarkoli čitam kako pričkanje med njima, posebno pa zdaj, ko se volitve za državni zbor bližajo. Alj ni mogoče, da bi se spet zedinili?*)

Imel sem priložnost pred kratkim občiti z nekimi „Mladoslavencem“, kateri ničesar vediti ni hotel o „pravni“ stranki, in kateri tudi ne bere „Slovenskega Gospodarja“, temuč le „Slovenski Narod“. Dal sem mu brati znano knjižico: „Pol. katechismus“ od Weiss-Starkenfels-a in v št. 26. „Slovenskega Gospodarja“ razglašeni državnopravni

program, in kaj misliš „Slov. Gosp.“, kakošen je bil vspeh? Dober je bil; — kajti, ko sva se spet videla, mi je Mladoslavenc rekel: „Ako je temu tako, vidim, da program „pravne“ stranke nam Slovincem nikakor ni škodljiv!“ Bog daj, da bi imel še višekrat priložnosti, s posameznimi Mladoslavenci občiti z enakim vspehom, in prepričan sem, da niti eden ne bode več rekel: „Jaz izstopim iz tega odbora, ker se ne morem skladati s programom „pravne“, alj reakcionarne (?) stranke.“

Kakor znano, je g. Herman zadnjokrat pri volitvi za deželni zbor v našem okraju sijajno zmagal nad nemčurjem, in brez dvombe bode zmagal tudi zdaj pri volitvi za državni zbor, ako rok križem ne držimo.

Poznam nekega vrlega narodnjaka duhovskega stanu, ki je ob času zadnje volitve za deželni zbor bil predstojnik neke fare blizu Dravinje; marljivo je ta mož delal, sam volilec je tudi druge volilce taiste fare pridobil za našo reč, — zdaj pa se je bati, da tam niti eden ne bo „prav“ volil, kajti, če „gospodi“ spijo, pride sovražnik, po domače: nemškutar, in seje ljuliko med pšenico. Gospoda! alj Vam „Gospodar“ ni po godu? Na noge ob pravem času, če Vam že za narod ni, more Vam vendar za blagor cerkve biti, ker bode prihodnji državni zbor v cerkvenem oziru sila važen. Brez dobrega časnika v tem času nič ne zamoremo!

Sadja tukaj ne bo; pa hvala dobremu Bogu, v vinogradih se lepo kaže, tako, da mi je neki kmet pred kratkim rekel: če bode vse ostalo, bode moral vsak trs dva kola imeti! Z Bogom dragi „Gospodar.“ Kader pa zopet kaj pozvem, pa Ti pišem, ako Ti je ljubo? (Prav drago vselej. Vredn.)

Od Velike nedelje, 9. julija (Gospodarska poročila in duševna priporočila.) Kakor letina zdaj kaže, bode, ako nas posebne nesreče ne zadenejo, vsaj za potrebo kruha dovolj. Sadja ne bomo imeli skoro nič; vinska trta nam pa lep blagoslov Božji obeta. Bučele se rojijo, da že od leta 1835 ne tako; nekteri panji so po dva in trikrat rojili; še celó mladi letošnji roji od meseca maja so konec junija in v početku julija rojili, tako, da že zdaj dosti mladičnikov imamo. Bučelarjem posebno svetujem, „Skočidolskih“ panjev si oskrbeti, ktere sem letos sam skušal. Letošnje mlade roje sem večjidel v take panje spravil, in kakor se kaže, se bučele v njih prav dobro počutijo. Več o tem najdeš v knjižici: „Bučelarček“, izdani od družbe sv. Mohora leta 1871. str. 102. 103.

Dragi rojaki! časi so nevarni; berite torej radi podučnih stvari. Ako je bilo kedaj potrebno brati, je to gotovo dandenes. Da vam berila ne zmenjka, pristopite k družbi sv. Mohora, kateri še niste; naročite si dobrih, katoliških časnikov, n. pr. „Slov. Gospodarja“, „Zgodnjo Danico.“ Varujte se pa časnikov,

*) Na pravični podlagi mahoma, kar vedno skušamo. Vred.

keri vam sv. vero podkapljejo in duhovne zaničujejo. Naj se vam ne milijo denarji, katere za dobre časnike in spise darujete; zagotavljam vas, da se vam bodo potrošeni denarji na drugej strani obilno nadomestili. Prigovor pravi:

„Dober svèt več velja,
Kot krvava žula dva.“

Velikonedeljski.

Iz Slovenjgradca, 13. julija. Volitve za tukajšnji okrajni zastop so končane, in konservativna stranka, če ravno nima večine, bode vsaj v enakem številu, s teh nimi možji mestnim liberalcem nasproti stala. Naši možje iz Starotrske, Št. Janske, Pameške, Šiške in Št. Vidske fare, deloma tudi iz Šmartna, so se vrlo obnašali, kakor pri vsakej volitvi, in dasiravno so mestjani zdaj kakor metulji, zdaj kakr sršeni z obljubami in žuganjem okol njih frfotali, se ni dal nobeden pregovoriti.

Nasproti pa so nekteri Šmartčani, potem Šentilčani in Podgorčani se mestjanom dali pregovoriti; še le pri drugi volitvi, ki je zavoljo dveh zastopnikov potrebna bila, so tudi oni večjidelj z nami potegnili. Posebno nas veseli, da imamo v okrajnem zastopu pri sadanjem volitvenem redu vsaj gotovo trinajst (med 32) slovenskih in katoliških korenjakov, med kterimi se posebno odključuje: Urb. Dietrich, Jesenko, Lesičnik, Ovčjak, Dr. Šue, J. Vivod in Verčkovnik. Lehko bi jih bila naša stranka 19 udov štela, ako ne bi bila neka ženka — Gradišnica — katoliški stranki danega pooblastila še zadnji trenutek preklicala, in v nasprotni nemčurski tabor potegnula.

V Konjicah dné 14. jul. (Zbor kat. pol. društva.) V nedeljo, 13. t. m. se je zbralo iz 9 župnij lepo število vrlih naših kmetov pri običnem zboru. Č. g. župnik J. V. je društvenikom razlagal, kakošne da bodo nove volitve. Volil se bode poslanec naravnoč za državni zbor na Dunaju, o kterem še pa ne vemo, ali bodo mogli vāj stopiti naši poslanci ali ne. To odločijo naši politični vodje. Povedal je pa tudi, da smo se doslej morali bojevati zoper nemškutarje in nemške liberalce, zdaj pa se bo treba tudi ene vrste Slovencev izogibati, tistih namreč, ki nočejo o svobodi in pravicah katol. cerkve nič slišati ter se držé gesla: „Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Naše pa ostane geslo, pod katerim smo bili poprej vsi združeni: „Vse za vero, dom in cesarja!“ To geslo je naš program, za tega se hočemo potegovati! V tem boju pa nismo mi sami, bi tudi nič ne opravili sami; na našej strani je velik del Čehov, vsi Tirolci, veči del drugih nemških kmetov. Za ta program se je dné 22. junija v Celji 130 slovenskih mož enoglasno odločilo. Tem se tudi naše društvo pridruži. Sprejele so se potem soglasno sledeče resolucije:

- I. Kat. pol. društvo v Konjicah se programu avstrijske pravne stranke popolno pridruži;
- II. Želi zedinjenja vseh Slovencev po postavni

poti v eno kronovino pod slavno vladajočo habsburško rodovino.

III. Zavrača izključljivo „narodni“, sv. cerkvi protivni program Mladoslavencev.

IV. Za kandidata v državni zbor ne spoznava na spodnjem Štajarskem družega, kakor le tistega, katerega bo osrednji volilni odbor pravne stranke v Mariboru priporočal.

Zbor je trajal poltretjo uro. — Prihodnji zbor se skliče nedeljo po Velikih mešah, večer pred Cesarjevim rojstnim dnevom.

Za poduk in kratek čas.

Gospóski frajmavrar, pa kmečki kristjan.

(Dalje.)

Molčé sedé okol škrinjice z mrtvaško glavo. Vidi se jim, da nekaj željno pričakujejo; ali nobeden ne spregovori, kakor da bi tukaj govoriti prepovedano bilo. Kakor lipovi bogovi čepijo vsak na svojem stolu, sila resnobno in kisló se držeči. Slehern stol je obložen, le eden — najkрасnejši, vrh mize, je še prazen. Zdaj vstanejo vsi. Poslednji in vseh prvak je vstopil. Oblečen je kakor drugi, le na prsih mu visi na širokem traku velika svitla zvezda, znamenje njegove časti. Ta zvezdonosec — imenujejo ga: mojstra predstolnika — se počasno in gosposko vsede na prvi stol, vsem ponižne priklone rahlo odkimavši. Vsi gledajo pazno na-nj in ugibajo, kaj bi se neki v nja obrazu brati dalo. Ta pa zgrabi svoj zidarski klepač in kresne po mizi: enkrat, dva-trikrat. Vsi krešejo in tolčejo za njim. Zdaj se zvezdar na stolu zravna in začne govoriti tako-le:

„Čestivredni bratje! Pozna ura je že bila, ko mi imeniten pismen ukaz dojde. Ta ukaz je kriv, da sem vas tako naglo na shod pozval. In akoravno ste ta poziv pozno in nenadoma prejeli, vas vendar vidim tukaj zbrane v popolnem številu. Kot mojster predstolnik si torej ne morem kaj, da vas zaradi tolike gorečnosti dostojno ne pohvalim. Vaša gorečnost mi pa daje veselo upanje, da bode te čvrsto opravljali delo, katero smo sedanje prevažne dni vsi frajmavrarji dognati dolžni.“

Zdaj potegne mojster predstolnik pismo izpod svojega predpasnika ter pravi: „Poslušajte, častivredni bratje, naročilo in ukaz, katerega nam pošilje naša „visoke časti vredna mati, velika deželna shodincea ali „loža.“

Pri teh besedah ustanejo vsi. Mojster predstolnik razpečati pismo in ga bere počasno in slovesno:

„Velika loža deželna“ pri „treh solnicah“ pozdravlja svojo podružnico pri „svetovem jabelku!“

„Rimski papež in jegovi škofi so se drznoli človeškemu rodu zopet kratiti presladki sad „omike“ in „svobode,“ katerega smo mu frajmavrarji po